

Συνάντηση ΡΕΝ

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΟΠΟΙΙΑ

Αγαπητοί φίλοι,

Οι Έλληνες έρωτεύονται την Κύπρο, κι' εμείς συχνά αναρωτιόμαστε γιατί. Αυτόσο τό θεωρούμε άδύνατο φυσικό νά είμαστε εμείς οι ίδιοι τρελλοί κι' άθερρακτα έρωτεύ- μένοι μαζί της, έστια και κρύβοντας κάποια προσεκτικά αυτή την άδυναμία μας.

Ποτέ δέν θά θύγει από τη μνήμη μου μια σικηνή που συνάντησε κηκκηκκηκκηκ έτό λουδίνου κηκκηκκηκ στις 20 'Ιουλίου 1974, όπου έτυχε νά βρεθούμε. Έκείνας τις τραγικές ημερες. Ήταν ή πρώτη μέρα της είσοδής της Τουρκίας στην Κύπρο

και ή τέλεια πληροφορημένη βοετανική τηλεόραση ματέδιδε ήδη τον

χιρτη του 'Αττίλα, της σημερινής δηλαδή διαχωριστικής γραμμής. Ήνα κεντρικό δρόμο του λουδίνου, λοιπόν, στην περιοχή της κυριακής κοινότητας. Μια γυναίκα καθισμένη κατάνια, μουρολογούσε κι' έλεγε:

"Αχ, τό νησί μου, τόό είναι τό πιο μικρό μέσα σ' όλα τό "κέντρες" του κόσμου. "Αχ, τό κήνανε στο νησί μου..." "Γυναίκα αυτή, όπως έμαθα, έλειπε από τό νησί κοντά τριάντα χρόνια τώρα, και δέν είχε πιά στενοθε συγγε- νείς στην Κύπρο. Αυτόσο πονούσε και σπύραζε για τό νησί της, σάν νά λέγαμε για τό μικρό ήπροστάτεμπο παιδί της.

Έτσι έτσι αίσθάνονται οι κήριοι ποιητές, οι κήριοι δημιουργοί τη μικρή πατρίδα. Κι' ίσως έτσι έξηγετεί ή άτέλειωτη έγάπη τους για αυτή. Ποιά άγάπη μπορεί νά συγκριτεί με την αγάπη της μάνας προς τό παιδί; Και μάλιστα τό παιδί τό μικρό κι' άνυπερθε ιατο.

"Αν θά ήθελα λοιπόν κανείς νά άποσπάσει ένα κοινό χαρακτηριστικό της ποιητικής δημιουργίας όλων των κήριων ποιητών, άντρών και γυναικών, σημερινών και παλαιότερων, όποιασδήποτε λόγολογικής κατεύθυνσης κηκκ ή τεχνο- τροπίας, ανεξάρτητα από ήλικία του δημιουργού, τόπο προέλευσης ή θεματογραφία θά μπορούσε νομίζω νά ήταν αυτό: 'Ο έρωτας προς την αγαπημένη μικρή πατρίδα. Τίς πιο πολλές φορές ο έρωτας αυτός εκφράζεται με την λυρική περιγραφή της κολλονών της."

Πρώτος ο άρχαιότερος ποιητής της Κύπρου ο Στράβωνας, δίνει την έκπληκτικότερη περιγραφή των χρωμάτων τηκκηκκηκκηκκηκκηκκηκ και κυριαρχούν στο κυριακό τοπίο, του κίτρινου, του γαλάζιου, του μενεξεδιού, του τριαντα- ραλλιού και του λευκού, μιλώντας για τό φάσμα της 'Απορόβτης τό βαμμένο μέσα σε άνοιξιάτικα λουλούδια, σε πρόκιους, σε ύκινθους, σε βιολέτες, σε ρόδα και σε άνεμους, από τις θερακοινιές της, τις Χάριτες και τις Θρες. Και ο κορημ λόγος Βίβλος θά άφήσει τό κλασσικό άπόφθεγμα:

"Στην Κύπρο τη θαλασσινή θά γεννηθεί ποιητής..."

της δίνει αποχρώσεις του ξεκινούν από το φρυγικό χόρι της μέρας προς το πληγωμένο παιδί της ή της άραβωνιστικής προς τον στρατιώτη της, και φτάνουν ως τις κατέρες της χαροκαμένης γυναίκας του άγνωσμένου για τους ήλιους της υποφοράς της. Στίχοι συχνά ρωμαλέοι, συγκλονιστικοί, που ώστόσο δεν χάνουν την ορεοκίδα τους τήλυρική. Η χάρη του τούτου κένου την τραγωδία να φανταζει πιο έντονη. Ο έκτυφλωτικό φως μεγαθύνει το δράμα.

Εις τήν "άλλη όμως μεριά των συρματοπλεγμάτων φτάνουν και ως έμεις οι άπόητοι της ποιητικής "εκφρασης της αγάπης των τουρκοκυπρίων, κυρίως των νέων προς την κοινή πατρίδα. Τραγούδι και σύμβολο έγιναν οι στίχοι της νεαρής τουρκοκυπριας ποιητήριας Πισιέ "ιασίν

Λένε πως ο άνθρωπος πρέπει την πατρίδα ν' αγαπά
αυτό μου λέει κι' ο πατέρας μου συχνά.
Εάν η δική μου ή πατρίδα έχει ποίραστεί στα δυό
Ποιό από τα δυ'ο μισά κομμάτια πρέπει ν' αγαπάς

"γαπητοί φίλοι,

Εκποθε της σύντομης αυτής όμιλίας δεν είναι καμιά εξιολόγηση. Θα ήθελα για άλλη μία φορά να τονίσω ότι πέρα από τήν ποιητική ή ποσοτική δημιουργία κάθε ποιητή πέρα από τις ιδεολογικές ή άλλες διαφορές τους, κείνο που μας ενώνει όλους ιδιαίτερα αυτές τις δραματικές στιγμές που περνά ο τόπος μας είναι ή άγωνία για το μέλλον τής πατρίδας μας. Είναι μιλάγωνία που πηγάζει από τήν ιστορική μοίρα του ταλασπιου αυτού μικρού νησιού που ή θέση του τό "ορισσ στόχο της βουλίας κάθε λογής κατακτητών. Και τα πρόσφατα γεγονότα με το μίσρασμα αυτού του μικρού νησιού στα δυό, κορυφώνουν τήν άγωνία μας, γιατί θέτο πια μπροστά μας θέμα έπιβίωσης όντος πανάρχαιου πολιτισμού που κινδυνεύει να χαθεί.

Είναι αυτή άκριβώς ή άγωνία που καθρεφτίζεται στην ποίηση μας, πλυμμηρίζοντας της με εικόνες όδυνηής νοσταλγίας. Ο πενταδάκτυλος, ή Σελαμίν ή ήλασινας, ή "εγκωμη, ή Ξρημη πόλη της "Αρμοχώστου, ή Καντράτραυματα άνοιχτά άκόμα, γίνονται πρόσωπα "γαπημένα που μας κουνούν το χέρι από μακριά. Το στένεμα του χώρου, ή άνάγκη να πιαστούμε από κάποιο σωσίβιο, σίγουρο και σταθερό, μας σπρώχνουν προς τις ρίζες μας. Οι άρχαίοι θεοί, οι μυθολογικές μορφές, αποκτούν σύχρονη όντότητα, συμπόσχουν. Η κλούσια λαϊκή μας παράδοση εαφονικά άποκαλύπτεται μπροστά στα θαμπωμένα μάτια μας. Πράγματα περιφρονημένα, μια εόλινη σκιάση, "εναςπέτρινος μέλος, ένα καλάθι, μια στάμνα, γίνονται στοργικοί σύνθεσμοι με τή γή και με τα παιδικά χρόνια. Τα φέχνουμε λοιπόν "απληστα μέσα από τους σωρούς των υπερευδύματων μηχανών που μας κατακλύζουν.

έν
οκειτ

